

Dierbare Vader Abt, dierbare Broeders, beste christengelovigen,

Één van de grootste geschenken die God ons heeft gegeven, is onze menselijke **vrijheid**. Wij zijn geen voorgeprogrammeerde robots, ook geen dieren of planten, wij zijn zelfstandige personen, die vrije keuzes kunnen maken in ons leven. Dat geeft ons de waardigheid om bij te mogen dragen tot het scheppingswerk van God, en vooral het voorrecht en het geluk om uit vrije wil God te mogen zoeken, te kennen, te dienen en te beminnen.

Maar aan deze vrijheid is ook een grote **verantwoordelijkheid** gekoppeld, die mooi wordt uitgedrukt in het gebod van God aan onze eerste ouders: *“Van alle bomen van de tuin mag je eten. Maar van de boom van goed en kwaad mag je niet eten.”* (cf. Gen 2, 16-17) God bedoelt hiermee dat de mens nooit mag vergeten dat hij een schepsel is en niet de Schepper; dat hij vrij is, maar niet de oorsprong van de vrijheid; dat hij *“meester is over zijn daden”* (H. Ireneüs Haer. 4,4,3), maar niet de Meester over goed en kwaad. *“God alleen is goed en weet precies wat goed is voor de mens. Uit kracht van Zijn liefde legt Hij de mens dit” gebod* op. Een gebod dat *“de vrijheid van de mens niet uitschakelt...maar ze integendeel, garandeert en bevordert.”* (cf VS 35).

Maar dat is, zoals geweten, niet naar de zin van de aloude Vijand. **Satan** wil niet dat de zielen God in vrijheid dienen en beminnen; hij wil dat zij slaven worden onder zijn dwingelandij. Maar zo drukt hij zich natuurlijk niet uit. Hij zegt ons niet: “Beste mensen, willen jullie voor eeuwig mijn slaven zijn in de verdoemenis van de hel”. Nee, zijn geniale list bestaat er juist in om ons wijs te maken dat we niet vrij zijn, dat God ons voor de gek houdt en dat alleen hij ons een echte vrijheid kan geven: een vrijheid vrij van waarheid, vrij van God, meer nog, een vrijheid die ons, naar zijn woorden, *“gelijk zal maken aan God”*, zodat we zelf kunnen beslissen over goed en kwaad. Satan, de meester in het bedriegen en manipuleren, de *vader van de leugen* (Joh 8,44), zegt ons: “Doe wat Ge wilt”, maar eigenlijk bedoelt hij: “Doe vooral wat ik u zeg”.

Het vervolg is genoeglijk bekend. De mens is helaas bezweken onder de verleiding van Satan en zijn valse vrijheid, de vrijheid van de *“zelfzucht”*, zoals Sint-Paulus ze vandaag noemt, waardoor we *“doen wat we willen doen”*.

Toch was dit gelukkig niet het einde. In zijn onuitsprekelijke liefde heeft God zijn eigen Zoon, **Jezus Christus**, gezonden om ons te bevrijden van de zonde en de ketenen van de duivel. Jezus Christus roept ons *“om (opnieuw) vrije mensen te worden”*. *“Voor de vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt”*, stelt Sint-Paulus.

Maar dan is er wel één **voorwaarde**: namelijk dat wij onze vrijheid opnieuw onderwerpen aan de geboden van God, aan de waarheid in Jezus Christus. *“De waarheid zal u vrij maken”*, leert de Heer ons (Joh 8,32). Vrijheid is onafscheidelijk van waarheid, die **“splendor veritatis”**, de schittering van de waarheid, waarvoor we in de collecta van deze heilige Mis bidden.

“Veritatis Splendor”, het is ook de titel van die prachtige Encycliek waarin de heilige Johannes Paulus II precies met klem de fundamentele **opdracht van de Kerk** herbevestigt om de christelijke moraal te verkondigen aan onze medemensen. Een Encycliek die, in deze tijd van verwarring in de Kerk, echt verdient herlezen te worden.

Indien wij immers de mensen tot het eeuwig leven willen leiden, dan moeten wij hen ook leren de geboden van God te onderhouden en hen tot de navolging van Christus brengen. Door onze woorden, maar vooral door ons voorbeeld. Dat is ook wat Christus en de heiligen steeds hebben gedaan: hun pastorale begeleiding, hun “samen op weg gaan”, hun “synodale weg” zeg maar, was steeds gericht op één doel: bekering en geloof. Denk bijvoorbeeld aan Johannes de Doper met Herodes of Christus met de Samaritaanse. De heilige Charles de Foucauld drukte dit ideaal mooi uit: *“In elke persoon, goed of slecht, vriend of vijand, weldoener of vervolger, Christen of ongelovige, een ziel zien die gered moet worden.”*

Beste Christengelovigen, misschien lijkt dit een onmogelijke opdracht in onze wereld die zover is afgedwaald van God. Maar niets is minder waar. Elke mens is immers geschapen naar het beeld en de gelijkenis met God. Wanneer daarom het geweten van de mens, hoezeer die ook verduisterd is door de zonde, in contact komt met de luister van Gods waarheid, schoonheid en goedheid, vindt er altijd een herkenning plaats, hoe miniem ook. Er is daarom **altijd hoop**. Laten we niet zoals Jakobus en Johannes de moed opgeven en het vuur van de hemel afroepen om de heidenen te verdelgen. Maar laten we anderzijds ook niet toegeven aan een veel verleidelijkere bekoring, en ons “aanpassen aan de denktrant van deze wereld” (Rom 12,2), aan de dictatuur van het relativisme. De heilige Titus Brandsma herhaalde vaak: *“Indien wij de wereld voor Christus willen winnen, dan moeten wij ook bereid zijn om met haar in conflict te treden”*. Het grote schandaal van onze tijd is niet in eerste instantie dat de mensen “verloren zijn geraakt in de duisternis van de dwaling”, maar wél dat niemand hen de “schittering van de waarheid” brengt.

Deze schittering van de waarheid die niet alleen een leer of een gebod is, maar **een Persoon**: Jezus Christus: niet zomaar een profeet zoals Elia, maar de Wetgever zelf, de bron van goed en kwaad. Hij en Hij alleen heeft het recht om ons tot de zo radicale navolging op te roepen, waarover sprake in het Evangelie. Zelfs ten koste van onze relaties met vrienden of familie. Zelfs ten koste van ons eigen leven. Want Hij en Hij alleen kan ons bevrijden van de zonde. Hij en Hij alleen kan ons leiden naar het Eeuwig Leven. Hij en Hij alleen IS het Eeuwig Leven. Amen.